

Několik časových úvah o obrněných automobilech.

I.

Veškeré moderní válečné prostředky usilují hlavně o to, aby co nejrychleji zničily živé síly nepřítele, především jeho pěchotu, která přes dosavadní technické pokroky přec jen zůstává i v moderním boji odpůrcem nejnebezpečnějším a nejhouževnatějším.

Úspěch v boji nejlépe zaručuje prvek překvapení; z této zásady se rodí i každý nový válečný prostředek, každá nová zbraň, při jejím taktickém použití hledíme pak tuto zásadu co nejúčinněji uplatniti.

Tak se objevily na bojišti bojové plyny, tanky, obrněné automobily a nikdo neví, jaká ještě překvapení nás očekávají v budoucnosti. Lidský mozek přes všechnu projevovanou mírumilovnost státníků houževnatě pracuje i o jiných ještě a ještě strašlivějších válečných prostředcích a běda tomu národu, který by se přikrýval palmou míru a byl pak v rozhodných chvílích od nepřítele překvapen!

Obrněné automobily (OA.) se rovněž zrodily z myšlenky o rozhodující moci překvapení. Jako nová zbraň se uplatnily v měřítku dosti nepatrném teprve ve světové válce, lze však právem předpokládati, že mají vzhledem k svým výborným vlastnostem velkou budoucnost.

Je to zbraň zvlášť rychlá, hodící se k jakémukoliv manévru a překvapení; v pohybné válce bude nejen brzdit postup nepřátelských jednotek, nýbrž i přepadávati jejich proudy zpředu, z boku i zezadu, rušiti spojení, znesnadňovati zásobování a odsun, t. j. bude zasahovati za různých fází moderního boje nejen přímo na bojišti, nýbrž bude řádit i v hlubším týlu soupeřově.

OA. budoucnosti nebudou snad již vůbec odkázány na dobré komunikace a budou moci právě tak jako tanky pohybovati se terénem, čímž se boj s nimi ještě více zkomplikuje (terénní vozy, kolové housenky a p.).

Avšak proti rozčleněné a zvláště proti rozvinuté pěchotě nejsou OA. tak velkým nebezpečím. OA., zvlášť za pohybu, nevidí dobře jednotlivé menší cíle, jejich palba není přesná a rozčleněné pěchotě zvlášť nebezpečná; OA. mají však i v tomto případě značný morální účinek, který ovšem mnohdy může být i rozhodující.

Horší je to u postupujících proudů, při zajištěných pochodech, kdy pěchota pohybující se v bočních tvarech skýtá velké cíle a kdy proto OA. mohou dobře uplatniti své palebné prostředky i bez přesného míření, hlavně však kdy morální účinek OA. bývá nejjistější.

Neměl jsem příležitosti býti svědkem účinku při nájezdu nepřátelských OA. proti pochodujícím proudům ve válce, pozoroval jsem však při jedněch závěrečných cvičeních, jak přepadly obrněné automobily soupeřův jezdecký proud (korouhev), jenž postupoval po serpentínovité silnici v hornatém a nepřehledném terénu a jenž, nejsa dostatečně zajištěn, byl ze vzdálenosti 300 kroků náhle přepaden.

Účinek překvapení a překvapující palby z kulometů OA., třebaž jen cvičnými náboji, byl přímo ohromující; v čele proudu a pak i v celém proudu vznikl strašlivý nepořádek, koně se vzpínali, jezdci v panice se pokoušeli přeskočiti přes strmé silniční příkopy a uprchnouti, velitelé zřejmě ztratili hlavu a couvali zpět; koně, fidi se namačkali na sebe a vytvořili takovou zácpu na silnici, že jakýkoli pohyb byl po několik minut zholu nemožný.

Kulomety OA. pokračovaly ovšem ve své palbě a ve skutečnosti sotva by se byl býval někdo z celé korouhve vůbec zachránil.

Podle rozhodnutí přítomných rozhodčích přepadená a překvapená jezdecká jednotka byla „zbavena života“ toliko na dvě hodiny a pak teprve, ale již velmi opatrně a zajištěně na všechny strany, zvláště proti soupeřovým obrněným automobilům, pokračovala v postupu za svým bojovým úkolem...

S jistotou lze předpokládati, jak jsem se již zmínil, že v příští válce budou moderní armády disponovati značným počtem a ně-

kolika druhů OA. Budou to automobily způsobilé k pohybu jen po silnici (těžké OA.), dále hodící se k pohybu a boji jak na silnici, tak hlavně v terénu (terénní OA.), konečně se jistě objeví i obrněné vozy pro převoz doprovodných jednotek (doprovodná družstva nebo čtyři obrněné aut a terénních vozů) a vůbec pěchoty i dělostřelectva a p. V každém případě si tato nová zbraň najde ohromné pole působnosti a bude velmi aktivní, zvláště při nástupu armád, při jejich přibližování a za střetného boje.

Můžeme se snadno vžít do kritické situace každého pochodu-jícího proudu, který bude sice zajištěn předepsaným předvojem, ale který bude přes to náhle přepaden nepřátelskými OA., nebude-li jeho velitelský sbor všech stupňů uvažovati již v míru o různých obranných opatřeních v podobné situaci, a to jak ve smyslu teoretickém, tak i praktickém, t. j. nebude-li tato opatření uváděti v život a zkoušeti je při různých cvičeních s vojsky v terénu.¹⁾

Jakými prostředky disponuje pěchota, aby mohla zasáhnouti proti nepřátelským OA. hned za pochodu?

Je třeba podotknouti hned na tomto místě, že se nikdy nemáme spokojiti snahami jen defenzivními (pasivní obranou) a přemýšleti jen o odražení nepřátelského útoku, nýbrž že všemi svými smysly musíme pracovati k tomu, abychom dovedli útočícího na nás nebo třebas nás jen ohrožujícího soupeře zničiti. Proto naše úvahy o opatřeních proti nájezdům nepřátelských OA. musí směřovati k tomu, aby tyto automobily byly nejen odraženy, nýbrž rovněž překvapovány a ničeny těmi prostředky, kterými naše pěchota nebo postupující smíšený proud v tom onom okamžiku právě disponuje.

Vezměme za podklad svých úvah normální proud, složený z pěchoty a dělostřelectva, Má pěchotu a část dělostřelectva v předvoji, který musí za všech okolností chrániti před překvapením svůj valný voj. Zůstaneme proto u předvoje a podíváme se, jakými prostředky takový předvoj disponuje a může-li čeliti nájezdům nepřátelských obrněných automobilů.

Nebudeme se zde však dotýkati zřizování všelijakých překážek na silnicích a cestách, po nichž se pohybují proudy různých velikostí a složení. K zřízení i nejjednodušší překážky potřebujeme určitého času, taková práce vyžaduje, aby byl na místě materiál, který by se k tomu hodil a konečně i lidé odborně vycvičení, kterých nebudeme míti vždy a u všech proudů dostatek. Musíme proto především uvažovati o těch pohyblivých prostředcích, které má po ruce pěchota a kterých může použití v nejkratší době; můžeme tedy uvažovati o použití ručního granátu a těžkých kulometů. Ruční granát nezdá se pro najíždějící OA. skutečně nebezpečný, poněvadž granát může míti jakýsi účinek jen tehda, když exploduje pod vozem nebo těsně u samého vozu, když poškodí kolo a p., nebo když bude vhozen přímo do vozu..

¹⁾ Nyní ovšem nemáme dostatek OA., aby se tento druh výcviku mohl častěji prováděti u voj. útvarů, můžeme však nepřátelské OA. vhodně nahraditi vlastními nákladními automobily (horská a hran. pěchota), nebo se spokojiti civilními auty, pohybujícími se proti pochoduujícím proudům, a tato auta již z větších vzdáleností označovati jako nepřátelské OA. Takto se nejlépe vyzkouší pohotovost jednotlivých velitelů a čelních jednotek proudů pro skutečný nájezd nepřátelských OA.

Naši ruští legionáři byli pravými mistry v boji proti nepřátelským obrněným automobilům a zvláště obrněným vlakům. Nechali obyčejně nepřátelský stroj se co nejvíce přiblížiti, překvapili je pak ve vhodném terénu, jenž poskytoval dobrou možnost překvapení, a palbou a útokem, jenž mnohdy byl korunován vhozením granátů do střil a otvorů vlaků (OA.), donutili jej vzdáti se na milost a nemilost!

Byli to ovšem zkušení a nanejvýš odhodlaní vojáci, kteří prošli již dlouhou válkou, měli mimořádné válečné zkušenosti a zvláště se vyznali v partisánských způsobech boje, v tak zvané malé taktice, vždy vyhledávali možnosti překvapení a dovedli s puškou a granátem v ruce nejen vzdorovati nepřátelským OA. a obrněným vlakům, nýbrž dovedli je i ničiti a zajímati.

Nutno podotknouti, že ruční granáty, jakých se nyní používá v naší armádě, nehodí se k podobným úkolům, poněvadž naše granáty vyžadují zvláštní rotace při vrhu a proto o nějakém vha-zování do střil a pod kola nelze prozatím ani mluvit.¹⁾

Granát vržený na pohybující se auto zřídka kdy zasáhne cíl tak, aby jej skutečně poškodil.

Jistějším prostředkem proti OA., kterým naše pěchota disponuje, jsou nepochybně těžké kulomety. Zde však nutno odpověděti si na otázku, zda jsou těžké kulomety vůbec nebezpečné pro obrněné automobily, které, jak bylo již poznamenáno, budou míti ve válce ve střilnách a v otvorech pro řidiče a pozorovatele otáčivý štít, jenž bude chrániti osádku vozu před každou pěší palbou.

Avšak přes toto zařízení jsme nuceni připustiti, že těžké kulomety jsou opravdu nebezpečné pro nepřátelské OA., zvláště když se podaří pohybující se obrněný stroj překvapiti z nepatrné vzdálenosti a mířenou palbou na choulostivá místa nebo místa okamžitě nechráněná jej poškoditi nebo způsobiti ztráty jeho posádky. Účinek těžkých kulometů bude ještě jistější, budou-li dotovány zvláštním, jen pro tento účel vyrobeným průbojným střelivem, které snadno prorazí brnění, čímž vážně ohrozí jak osádku vozu, tak i jeho mechanismus.

Zdá se však, že tento názor neuznává naše obrněná vozba!... Ta počítá již nyní s úplně moderním zařízením svých vozů a zvláště při závěrečných cvičeních nereaguje a nechce reagovati na překvapení palbou dobře maskovaných těžkých kulometů soupeřových, považujíc neprávem tuto palbu za věc pro obrněná auta zcela bezvýznamnou!

S takovým podceňováním nejdůležitější pěchotní zbraně, kterou kromě děl nutno považovati za úhlavního nepřítel OA., použije-li se jí včas a na vhodném místě, nemůžeme souhlasiti, a to z dvojího důvodu. Jednak proto, že žádná zbraň a žádný válečný stroj nemůže a nesmí spoléhati na nezranitelnost, zvláště když se dostane do léčky a může býti snadno i nedostatečnými prostředky překvapen, za druhé pak, a to hlavně proto, že s hlediska čistě vojensko-psychologického je tento názor nanejvýš nebezpečný pro vlastní armádu, především pro její pěchotu a pak i pro obrněná auta sama.

Budeme-li v době míru z pouhé lásky ke své zbraně (OA.) pře-

¹⁾ U moderních automobilů s otáčivým štítem ve střilně je to téměř nemožné; svazek granátů, hozený pod vůz, postačí však k zničení i nejmodernějšího vozu.

svědčovatí sebe samy a i jiné zbraně o své nezranitelnosti, že na příklad pěchota jest proti OA. bezmocná a p., bylo by to totéž, jako kdybychom vychovávali touž pěchotu v tom smyslu, že pěšák bez podpory dělostřelectva nemůže vůbec kupředu...

Jsou to velmi nebezpečné domněnky, kterých se musíme všemi způsoby vystříhati. Přesvědčiti pěšáka o tom, že nemůže kupředu..., je velmi snadno, avšak až ve skutečném boji situace bude vyžadovati, aby týž pěšák útočil nejen bez dělostřelecké podpory, ale i při nedostatku pěchotního střeliva, tehdy teprve přijde zúčtování nebezpečného filosofování v míru!

Čeljabinskí legionáři dobyli v roce 1918 města, porazili a odzbrojili posádku nepřítelů a zmocnili se jeho kulometů, třebas měli jen po jedné pušce na několik vojáků, a nebyl to zázrak!... Byly to plody pevné vojenské výchovy, jež se nezabývala teoriemi o nemožnosti útoku bez dělostřelecké přípravy, ponechávajíc to úvahám velitelů nařizujících útok, nýbrž především se snažila vypestovati u vojska pevné přesvědčení o tom, že je nutno plniti všechny rozkazy představených a dosáhnouti vítězství stůj co stůj, bez ohledu na malý početní stav vojska a někdy i na naprostý nedostatek materiálu. Tudíž výchova, založená na staré Žižkově tradici „Nepřítel se nebojte, na počet nehleďte!“...

V pohnutých měsících uprostřed roku 1917 (květen—červen), kdy francouzská armáda klesala na duchu, kdy se rozmáhal jak na frontě, tak i v týlu nebezpečný defaitismus, vojáci se zdráhali jíti kupředu — útočiti i po několikadenní dělostřelecké přípravě, považující zcela individuálně tuto přípravu za nedostatečnou... Nebýt drakonických opatření nového vrchního velitele gen. Petaina, rozvrat francouzské armády byl by snad býval nezadržitelný!

Obdobně je tomu i s nezranitelností a nepřemožitelností obrněných automobilů... Přesvědčíme-li vlastní pěchotu při mírovém výcviku, že ona je proti obrněným automobilům bezmocná, můžeme si pak snadno představit duševní stav téže pěchoty ve válce, morální pocit osamoceního pěšího proudu, třebaže na všechny strany důkladně zajištěného, napadnou-li jej nepřátelské OA....

Myslíte, že bude klásti odpor? Domnívám se, že nikoliv: rozpřehne se nebo se dá postřílet; v nejlepším případě ustoupí s velkými ztrátami!

Vzpomínám si na jednu poučnou střelbu před nováčky jednoho samostatného tělesa naší armády. Několik set mladíků bylo přítomno při nezvyklém pro ně divadle a úzkostlivě pozorovalo různé druhy náspů, seřazené pařezy, narovnaná prkna, hromádky cihel, konečně na zvláštní šibenici zavěšený kousek masa, dutou hovězí kost a měchýř naplněný vodou... Účelem poučné střelby bylo ukázati nováčkům průbojnost naší střely, význam, jaký má v boji dobrý úkryt, zvláště však odolnost písku upěchovaného a neupěchovaného, odolnost hlíny, štěrku a p.

Účel docela pochopitelný a instruktivní. Střelba do masa měla zdůrazniti humánnost naší střely, střelba na dutou kost působnost střely na kost (tato kost se při zásahu střely úplně rozstříštila), rána do měchýře, který se při zásahu velmi efektně rozpraskl, měla znázorniti účinek střely na plný lidský žaludek!...

Důstojník, který tuto ukázkovou střelbu řídil, po tomto posledním čísle programu důtklivě zdůraznil přítomným nováčkům

nebezpečí plného žaludku v boji a... byl pak zřejmě velmi spokojen tak hladkým spádem celé poučné střelby...

S velkým zájmem jsem pozoroval protáhlé a zaražené obličejové vnímavých posluchačů a snadno jsem se vžíval do jejich morálního stavu, do jejich myšlenek v tom okamžiku...

Nadšení neprojevovali, naopak u většiny inteligentnějších nováčků bylo možno snadno vystihnouti jakési sklíčení, jakousi bezradnost, ba nespokojenost. Co se asi dělo v jejich mozku a duši? Mnohý z nich snad se již vžíval do situace ubožáka vojína útočícího s plným náhodou žaludkem na nepřítele, o dutých lidských kostech ani nemluvě...

Tázal jsem se potom důstojníka cvičitele, zda chápe i veškeré nevýhody posledních čísel poučné střelby, která jsou jak ve smyslu morálním, tak hlavně s hlediska výchovného a psychologického více škodlivá než užitečná? Hlásil mi, že se tento program opakuje již dvě léta a že i v býv. rakousko-uherské armádě program poučné střelby pro nováčky byl úplně totožný!...

Je pravda, že se před světovou válkou málokdo v armádě zabýval lidskou psychologií a vůbec člověkem s jeho pozitivními i negativními stránkami, poněvadž se tomu prostě nerozumělo. Domnívám se však, že po světové válce neznalost lidské duše nebo nevšímavost k ní, a to zvláště v oboru vojenském, kde otázky psychologické mají býti jak při výchově, tak i ve výcviku podřízených obzvláště vyzdvihovány, je to naprosto škodlivé a pro armádu nebezpečné.

Pochopil jsem ihned, že onen důstojník cvičitel, jinak znamenitý voják, oddaný svému povolání jak tělem, tak i duší, nebyl psychologem a že proto tradičně opakoval to, co viděl od svých předválečných i válečných instruktorů bývalé armády a co se opakovalo léta a léta.

Neujasnil si, že podobnou ukázkou dosahoval opaku toho, čeho chtěl v prospěchu výcviku dosáhnouti, a že nevědomky a předem již sám sugeroval mladým občanům, vojenskou službu teprve začínajícím, strach před nepřítelem, jehož zbraň má a bude mít i v boji tytéž vlastnosti jako zbraň naše. Neuvedomil si, že takto instruktivně a názorně poučený voják, octne-li se před nepřítelem ve skutečném boji, pozbude snadno své odvahy, obzvláště bude-li nucen jíti do boje s plným žaludkem...

Je to jen malý příklad z vojenského života, ale ukazuje snad dosti názorně, jakých chyb se při výchově a výcviku podřízených mnohdy dopouštíme, a to hlavně vinou vlastního nepochopení a nedostatečných vojensko-analytických schopností.

Uvedený příklad jest velmi charakteristický a do jisté míry oživuje naše pojednání, pokud nám při něm jde o přesvědčování mužstva o nezranitelnosti vlastních obrněných automobilů. Stačí si jen uvědomiti, že právě taková nebo snad ještě dokonalejší auta nebo tytéž pušky a náboje bude mít i náš budoucí nepřítel a pak podobné „výchovné metody“ jednou provždy zanecháme.

Musíme milovati svou zbraň, věřiti v ní, zdůrazňovati její přednosti a důležitost v boji, avšak zároveň pevně věřiti i v zranitelnost všech stejně snad dokonalých nepřátelských zbraní a prostředků, ovládaných lidskou rukou a toto pevné přesvědčení očkovati neustále všem svým podřízeným; jen s tím vědomím můžeme se nadíti úspěchu ve válce!

II.

Vraťme se nyní zase k těžkým kulometům, které ve skutečnosti jsou prozatím jediným vážným prostředkem, jímž pochodující pěší proud může čeliti nájezdu obrněných nepřátelských automobilů, které, jak jsme již podotkli, budou nás jistě v budoucí válce neustále rušiti.

Musíme proto již při zajištěném pochodu pamatovati na dvě závažné okolnosti:

1. Těžké kulometry, předurčené především k boji proti OA., třeba předsunovati co nejvíce kupředu, aby obrněné nepřátelské automobily byly již v největší vzdálenosti od postupujících valných sil proudu zastavovány, odráženy a ničeny.

2. Je nutno zajistiti nejdokonalejší a všestranné spojení mezi jednotlivými sledy pohybujícího se proudu, aby:

a) těžké kulometry, předurčené k boji s obrněnými nepřátelskými automobily mohly včas zaujmouti vhodné palebné postavení a mohly najíždějící stroje svou palbou překvapiti,

b) další sledy proudu mohly býti včas zpravovány o nebezpečí. Je to nezbytné pro ten docela možný případ, kdy se těžkým kulometům nepodaří nájezd nepřátelských automobilů ani odraziti ani zastaviti.

Zde však malou poznámku:

Je nutno počítati s tím, že v budoucí válce budou nepřátelské OA. působiti i zcela samostatně a na větší vzdálenosti od vlastních vojsk (anglická ármáda), aniž budou doprovázeny a chráněny cyklisty neb jezdci, jak se to dosud praktikuje u nás.

Oba způsoby jsou možné, každý z nich má své výhody a nevýhody. Chceme-li však skutečně těžiti z prvku překvapení a využívat rychlosti, průbojnosti a velké manévrovací způsobilosti vlastních OA., nebylo by, jak se domnívám, zvláště v období přibližování a očekávaného střetnutí zcela správné, kdybychom chtěli obětovati tyto nejlepší vlastnosti OA. nutnosti chrániti je před eventuálním zaskočením a i zničením.

Uznáme přece, že situace OA. zaskočených nepřítelem nebude vždy tak kritická, zvláště ne na bojišti západní Evropy, kde hojnost cest snadno umožní těmto zdánlivě odříznutým neb ohroženým vozům dostati se po vykonání úlohy zpět, zvláště když budou při tom využívat své nejlepší ochrany, t. j. rychlosti.

Vzpomeňme si na první dni světové války, kdy se dostavily osudné plody obdobné výchovy u vojska, pokud se týče strachu před ztrátou těžkého kulometu v boji. Víme, že nebylo vzácností, kdy odpovědní velitelé, až i velitelé pluků, byli za ztrátu těžkého kulometu příliš bezohledně odsuzováni a dokonce i poháněni před soudy, aniž takovouto ztrátu sami zavinili. Vyskytly se proto již v prvních bojích případy, že velitelé pluků a praporů, když se ocitli v nejisté a nebezpečné situaci, nejen nechávali své těžké kulometry v záloze neb je předčasně stahovali z fronty, nýbrž že dokonce i ponechávali tuto nejdůležitější zbraň pěchoty u trénů z pouhého strachu před odpovědností za jich ztrátu!...

Takováto obava před ztrátou těžkých kulometů byla ovšem také důsledkem nedostatečného počtu tohoto moderního prostředku u pěchoty; snad táž okolnost jest nyní důvodem přílišné opatrnosti i při taktickém použití OA!...

Důvody, které jsme shora uvedli v 1. a 2a), vedou nás k tomu, že žádáme, aby již předvojové hlídky i menších proudů byly zesilovány četami nebo družstvy těžkých kulometů, předurčených především k boji proti nepřátelským OA.

Tyto kulometry, postupující hned za předvojovou hlídkou nebo ve vzdálenosti 50—100 kroků za ní, mají být úplně připraveny, aby mohly co nejrychleji zaujmouti palebné postavení, jakmile dojde zpráva nebo znamení o nepřátelském nájezdu.¹⁾

V tomto případě se předvojová hlídka ihned rozvine a maskuje se v terénu, nebo se ukryje za domy, stromy, stohy, lehne si do příkopu a p., kdežto těžké kulometry, umístěné po obou stranách silnice, vyčkávají přiblížení obrněného auta a zahajují palbu zásadně z malých vzdáleností, aby jejich palba byla jistější.

Podarí-li se nám uplatnit při tom i prvek překvapení, můžeme počítati s rozhodným úspěchem.

Nelze-li však z nějakých důvodů zařaditi těžké kulometry přímo u předvojové hlídky, postupují tyto kulometry s týmž určením alespoň v čele předvojového houfce.

Druhá okolnost, na kterou musíme za pochodů dobře pamatovati, je všestranné spojení mezi jednotlivými sledy postupujícího proudu. Předvojová hlídka se zajišťuje čelní hlídkou neboli pátrači, kteří postupují na 100—200 i více kroků před vlastní předvojovou hlídkou.

Tito pátrači, postupující jako nejčelnější sled proudu, musí, jakmile spatří najíždějící nepřátelský OA., ihned nejvhodnějším způsobem zpravit předvojovou hlídku o hrozícím nebezpečí. Bude ovšem mnoho záležitosti na terénu, chování nepřítele, na povětrnosti, na denní době, na jakou vzdálenost budou spatřeny nepřátelské OA., atd., avšak každá vteřina bude tu rozhodovati.

Jen na rychlosti a jistotě spojení bude záviseti včasnost obranných opatření a mnohdy i osud mnoha lidských životů.

Rozeznáváme různé možnosti spojení za pochodu, jako jsou pohyblivé relé spojek, signály trubkou, raketou, různá smluvená znamení, bězci, cyklisté a p. Vyzkoušel jsem prakticky při bojových cvičeních mnoho způsobů spojení za pochodu a za nejrozumnějších terénních podmínek a troufám si říci, že ani pohyblivé relé, ani signály jak optické, tak i zvukové a dokonce ani rakety nejsou prostředkem vždy dostatečně spolehlivým. V tomto našem případě bych snad nejvíce spoléhal na cyklisty, již by mohli velmi rychle a hlavně s největší možnou jistotou dodatí dozadu tak důležitou zprávu, jako jest zpráva o blížících se nepřátelských OA.

Praktické uskutečnění tohoto druhu spojení představoval bych si asi takto: cyklistické spojky meškají v blízkosti velitele čelní²⁾ nebo předvojové hlídky a mají připraven červený signalizační pra-

¹⁾ Pro tento účel bychom mohli již uvažovati o dotování pěších pluků a samostatných praporů zvláštními četami těžkých kulometů, tažených na kolečkách neb sáňkách (druhu těžkých kul. „Maxim“), poněvadž sněti našich těžkých kulometů s káry nebo soumaru a příprava k palbě vyžaduje přece jistého času, nehledíc ani k tomu, že se prázdné kulometné káry těžko dají při nájezdu nepřátelských OA. maskovati. Nesení rozloženého těžkého kul. je pak velmi obtížné, zvláště trvá-li trochu déle.

Takovéto čty, dotované zvláštním střelivem, by se pak přidělovaly předvojům, bočním a zadním vojům a mohly by přechodně i uzavíratí příčné komunikace po dobu průchodu proudu a byly by schopny boje jak s nepřátelskými OA., tak i s tanky.

²⁾ Tento termín v našich předpisech dosud není.

porek. Jakmile budou hlášena nepřátelská OA., vztyčí cyklista červený praporek a s největší rychlostí jede k čelu předvojového houfce (houfu). Vztyčený praporek avisuje již z větší vzdálenosti čelo houfce nebo houfu (nemá-li předvojová hlídka těžké kulometry) o nebezpečí a o to dříve budou již i veškerá bezpečnostní opatření nařízena; kromě toho se praporkem vztyčeným na kole upozorňuje vše, co je v tom okamžiku na silnici mezi jednotlivými sledy proudu (relé, spojky, jezdci a p.), aby se ukrylo (předpokládám ovšem, že všichni příslušníci proudu budou o tomto jednoduchém opatření včas poučeni).¹⁾

Nelze se však spokojiti jen tímto prostředkem, dodávání zpráv; dovoluje-li to na příklad terén, vykoná cenné služby i raketa vystřelená předvojovou nebo čelní hlídkou.

Máme-li u proudu dělostřelectvo a zdráháme-li se z různých důvodů zesílití jím svůj předvoj, bude velmi účelné, zesílíme-li předvojový houf nebo houfec aspoň četou dělostřelectva nebo dokonce i jednotlivým dělem, které při nájezdu nepřátelského OA. může proti němu zasáhnouti co nejrychleji přímo palbou.

V závěru tohoto článku je nutno zvlášť zdůrazniti, že bude-li v příští válce vypálena první rána proti nepřátelskému letectvu, jež prý má zastíniti svým počtem slunce..., bude jistě druhá rána platiti nepřátelským obrněným automobilům. Ta zahájí ve velkém množství svou činnost ještě v době našeho nástupu, aby doplňovala a podporovala útoky svého letectva, využívala jeho úspěchů a šířila zmatek a rozvrat v nehlubším našem týlu!

Proto již za prvního pochodu musí každý velitel proudu počítati s nebezpečím nájezdů OA., a to i tehdy, bude-li před ním postupovati třebaš i vlastní jezdeckto. Byl by to však nebezpečný omyl, kdybychom jejich nájezd očekávali pouze zpředu! Budou nás ohrožovati se všech stran a budou hledět překvapiti nás i na příčných komunikacích zrovna tehdy, když bude proud tyto komunikace přecházeti!

Proto pamatujme na zajištění vždy, v každém terénu, ve dne i v noci a na všechny strany!

Tento článek nechce řešiti nebo doporučovati různé vhodné způsoby a všelijaká obranná opatření při nájezdech nepřátelských obrněných automobilů. Jeho hlavním účelem jest připomenouti našemu velitelskému sboru:

1. aby o tomto velkém nebezpečí, které v budoucí válce bude na nás číhati jak při nástupu, tak zvláště v počátečních operacích, dobře uvažoval již nyní, aby při všech mírových cvičeních pama-toval na tuto novou zbraň a snažil se jí čeliti jak teoretickými úvahami, tak i praktickým výcvikem vojska;

2. aby vychovával své podřízené nejen v přesvědčení, že je možno čeliti tomuto nebezpečí, nýbrž v pevném přesvědčení, že je nutno bojovati proti nepřátelským obrněným automobilům a ničiti je těmi prostředky, kterými nyní disponujeme.²⁾

A toto pevné přesvědčení, nabyté již v míru jako důsledek správné vojenské výchovy vojska, zachrání nás v budoucnu

¹⁾ Cyklista se může pohybovati po silnici rychlostí až 20 km za hodinu, t. j. touž rychlostí jako nepřátelské OA., jež očekávajíce střetnutí nebudou se pohybovati rychlostí příliš velkou. Pochoduje-li se v kopcovitém terénu, je záhodno utvořiti relé z několika cyklistů určených jenom pro tento účel.

²⁾ Týká se hlavně pěchoty.

mnohdy před zmatkem, který by se ihned dostavil, jakmile bychom se octli tváří v tvář před překvapivším nás nepřítelem, jen proto, že jsme v době mírových příprav připouštěli bezmocnost vlastní pěchoty při nájezdech tohoto vskutku „pozemního letectva“ budoucnosti!

Ničím a nikdy se nesmíme dát překvapiti — první a zásadní úlohou nepřátelských OA. bude však snaha, aby nás překvapily stůj co stůj.

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

V. K.:

Nový branný zákon rumunské armády a její reorganisace.

Rumunské ministerstvo vojenství pracuje o sestavení nového branného zákona, z kterého jsou známa již některá nařízení.

Tak:

1. V povyšování důstojníků byly provedeny ty změny, že plukovníci budou povyšováni též v pořadí a ne jen podle výběru, kdežto poručíci budou povyšováni na kapitány jen podle pořadí. Dnešní zkouška na generála se přeměňuje na šestiměsíční informační kurs.

2. V nařízení o důstojnických hodnostech snižují se věkové hranice, protože je snahou dosíci omlazení důstojnického sboru. Nejvyšší věk pro divisiho generála je určen na 60 let. Nařízení o propuštění z vojska pro těžká provinění ve službě a mimo ni a za prohřešky proti důstojnické cti jsou přesně vymezena. Do nich je též pojato jedno nařízení o záložních důstojnících.

3. Veškerá nařízení o zprošťování od vojenské služby z důvodů rodinných jsou škrtnuta, takže může býti občan zproštěn od vojenské služby jen na základě lékařského vysvědčení. Právo na jednoroční službu mají jen studenti, kteří vykonali maturitní zkoušku nebo absolvovali vyšší školu na roveň postavenou.

4. Pro vojsko je všeobecně určena přesenní služební doba na 18 měsíců; pro četnictvo, námořnictvo a hraničářské útvary na 2 léta.

5. V organisaci vojska jsou taktéž předvídaný velké změny. Vyšší velitelství, zejména divise a armádní sbory, mají býti v kádrech znovu formulovány. Má býti provedeno též nové teritoriální rozdělení státu podle nového politicko-administrativního rozdělení. Též organisace ministerstva vojenství má býti změněna tím, že některá oddělení splynou dohromady.

6. Značná změna bude provedena ve sboru intendantních, účetních a kontrolních důstojníků; ti se novým branným zákonem stávají civilními úředníky s povinností prováděti zásobování a účetnictví, pro kteréžto obory se vyžaduje záruka. Kontrolu účtů budou prováděti odborní úředníci hlavní kontroly. Zároveň s těmito změnami se zavádí u vojska podvojné účetnictví.

7. Též platy budou znovu upraveny.

Co se programu reorganisace armády týká, byl stanoven již roku 1927 a rozpočten na 10 let; provádí se postupně za vedení francouzské vojenské mise. V základních rysech vojenské organisace se mnoho nemění. Nově byly